

Hjem > Promilleafgiftsfonden > 2011 > Miljø-natur-og-arealforvaltning > Orientering om endelige Natura 2000-planer og klagemuligheder

Orientering om endelige Natura 2000-planer og klagemuligheder

De endelige Natura 2000-planer blev offentliggjort d. 8. december 2011. Orienteringen sammenfatter de væsentligste ændringer og redegør for klagemulighederne.

Promilleafgiftsfonden for landbrug

Se [orientering om de endelige Natura 2000-planer](#).

Sammenfatning af væsentlige ændringer i de endelige vedtagne Natura 2000 planer

Videncentret har gennemgået det generelle høringsnotat, der er en sammenfatning af samtlige afgivne hørings svar. Desuden har Videncentret gennemgået et udpluk af de udsendte planer og de tilhørende høringsnotater.

Det er indtrykket, at de endelige planer rummer opblødninger af indsatserne og øget råderum i forhold til, hvor indsatserne skal ske. De meget specifikke indsatser, der var lagt op til i udkastene til planerne, er i høj grad udtaget eller opblødt i de endelige planer. Det kan være positivt, men da den samlede indsats er den samme, er det blevet svære at gennemskue, hvor indsatserne skal gennemføres.

Naturstyrelsen har noteret sig den generelle bekymring vedrørende økonomien og tilstræbt at afstemme de endelige planer, så den politisk besluttede økonomiske ramme og den definerede indsats i planerne passer sammen.

Det skal dog understreges, at VFL ikke har gennemgået alle planer i sin vurdering.

Mulighed for at klage

Der er 4 ugers klagefrist gældende fra d. 8. december 2011. Klage skal være indgivet skriftligt senest torsdag den 5. januar 2012. Klagen sendes til Naturstyrelsen, Haraldsgade 53, 2100 København Ø eller nst@nst.dk. Se endvidere Naturstyrelsens [klagevejledning](#).

Der er begrænsede klagemuligheder i forhold til planerne. Der kan klages over planers tilvejebringelse, hvilket omfatter klage over, om procedurereglerne i forbindelse med planernes tilvejebringelse er overholdt. Det vil blandt andet sige, om offentlighedsproceduren er overholdt. Der skal i den forbindelse peges på, at hvis der i forbindelse med vedtagelsen af de endelige planer foretages ændringer af det offentliggjorte forslag, som på væsentlig måde berører andre myndigheder eller borgere end dem, der ved indsigelse har foranlediget ændringen, så kan vedtagelsen af planen ikke ske, før de pågældende har haft lejlighed til at udtale sig, jf. miljømålslovens §§ 30 og 45. Hvis ændringen er så omfattende, at der reelt foreligger et nyt forslag, skal dette offentliggøres med en ny frist for indsigelse.

Se [orientering om klagemulighederne](#) og over, hvem der er klageberettigede.

Ifølge officialprincippet skal planerne have været fuldt ud oplyste og være baseret på korrekte data, inden de kunne vedtages. Det er imidlertid uklart, om der kan klages over manglende iagttagelse af officialprincippet. Miljømålsloven er ikke klar på dette punkt, og Miljøministeriet har ikke uddybet dette. I sidste ende er det også Natur- og Miljøklagenævnet, som afgør, om klagemuligheden over tilvejebringelsesmangler også dækker over denne mulighed.

I forbindelse med høringen er der givet en del indsigelser om datamangler og fejl. Naturstyrelsen har anerkendt, at der er mangler i datagrundlaget, og har tilstræbt at tilpasse indsatskravene herefter.

Da det i planerne ikke fremgår, hvor de konkrete indsatser skal ske, er det vores vurdering, at det kan vanskeliggøre specifikke klager herom, da det er vanskeligt at påpege konkrete konsekvenser af den kommende indsats. Naturstyrelsen præciserer, at planerne hviler på nyeste kvalitetssikrede data, og at evt. fejl, der opdages i handleplanprocessen, kan imødegås ved henvendelse til Naturstyrelsen. Der er således tilføjet en paragraf i Handleplanbekendtgørelsen, hvorefter det ved opdagelse af fejl i datagrundlaget er muligt at fravige/ændre indsatsprogrammet. Se mere om handleplanerne på Naturstyrelsens hjemmeside, [Handleplaner](#).

Det bør bero på en konkret vurdering, om det kan være givtigt at klage over naturplanerne.

Natura 2000-planerne må ikke være så konkrete, at det på forhånd er fastlagt, hvor en indsats skal ske. Derfor vil det være vanskeligt at påpege, at de endelige planer berører andre lodsejere end dem, der har foranlediget ændringen – særligt da der primært er tale om opblødning af indsatser og øget råderum.

Hvis man i offentlighedsfasen er blevet opmærksom på særlige forhold, der kunne ramme erhvervet eller enkeltpersoner meget hårdt, kan det være fornuftigt at vurdere, om hørings svar er imødekommet, f.eks. om der lokalt er viden om mangler i datagrundlaget, der ikke i tilstrækkeligt omfang er taget højde for i planerne.

En sådan vurdering kan tage udgangspunkt i høringsnotatet til den konkrete plan, da konkrete ændringer af den enkelte plan ifølge det generelle notat vil fremgå af de 246 høringsnotater, som er vedlagt de enkelte planer.

Man kan se de [planforslag](#), der var i høring.

Naturstyrelsen finder ikke selv, at ændringerne er af en karakter, der kan berettigede en fornyet høring.

Gebyr for at klage

Det er en betingelse for Natur- og Miljøklagenævnets behandling af klager, at der indbetales et gebyr til Natur- og Miljøklagenævnet. Klagegebyret er fastsat til 500 kr. for privatpersoner og 3.000 kr. for alle andre klagere, herunder virksomheder, organisationer og offentlige myndigheder.

Privatpersoner

Privatpersoner vil være lodsejere og andre, der som personer er klageberettigede efter de pågældende love, herunder flere personer, der klager sammen. En klage vil blive anset for at være fra privatpersoner, når disse repræsenteres af rådgivere, herunder af advokater. Også klager fra grundejerforeninger eller andre foreninger, som alene anses som klageberettigede som repræsentanter for klageberettigede privatpersoner, vil falde ind under reglen om privatpersoners gebyr. Det forudsættes i den forbindelse, at foreningen kan godtgøre, at den repræsenterer klageberettigede privatpersoner.

Virksomheder

Virksomheder er CVR-registrerede virksomheder, der er klageberettigede efter de pågældende love. Det gælder såvel personligt drevne virksomheder som virksomheder i selskabsregi. Det er i den forbindelse uden betydning, hvordan virksomheden repræsenteres i klagen, herunder ved direktion, bestyrelse eller rådgivere. Det er endvidere uden betydning for gebyrreglerne, om virksomheden klager som adressat for den afgørelse, der klages over, eller om den på andet grundlag er klageberettiget.

På den baggrund er vurderingen, at landmænd, der klager vedrørende deres landbrug, vil blive anset for en virksomhed, og de vil dermed blive opkrævet et gebyr på 3.000 kr.

Konklusioner fra gennemgang af det generelle og de konkrete høringsnotater vedlagt planerne

[Se planerne](#)

Ud fra en gennemgang af en række planer har VFL konstateret følgende ændringer:

Umiddelbart vurderes det, at Naturstyrelsen har imødekommet en del hørings svar og reduceret de konkrete indsatser eller rammerne herfor, hvor forudsætninger for indsatsen via høringen har vist sig ikke at være til stede. Trusselsvurderingerne kan også være ændret, men ændringerne vedrører primært terminologi, da det først via handleplanerne skal vurderes, hvilke aktuelle trusler der er for konkrete udpegninger.

En lang række indsigelser er ikke imødekommet primært med henvisning til, at indsigelserne ikke vedrører det faktiske høringsgrundlag, men anden lovgivning eller processer.

Justeringer

Naturstyrelsen har fortaget egne justeringer, hvor de har fundet det nødvendigt.

I forhold til målsætningen for fugle, er det præciseret, at målene i forhold til arterne skal være på egnede levesteder ikke på antal, og dette er gennemgående rettet eller bemærket.

Trusler

Det præciseres, at det er potentielle trusler, der er angivet i naturplanen, og at det er via handleplanerne de skal aktuelle trusler skal konkretiseres, og hvordan disse kan/skal imødegås (fokus i handleplanshøringer). Man har også indført en § i Handleplanbekendtgørelsen, hvorefter det ved konstatering af fejl i datagrundlaget er muligt at fravige/ændre indsatsprogrammet (med Naturstyrelsens godkendelse).

Udpegningsgrundlag

Der er ikke foretaget ændringer i udpegningsgrundlaget, da dette ikke er omfattet af høringen, men henlagt til de 6-årige revurderinger af udpegningsgrundlagene. Tekstfejl i planerne, som kan have givet anledning til at tro, at udpegningsgrundlaget kunne/skulle ændres, er ændret/rettet.

Der kan være indføjede oplysninger om fuglearter i områdebeskrivelser. Disse kan have medført mindre ændringer i teksten i planen.

Indsatsprogrammet

Der er generelt blødt op på indsatsprogrammernes måldefinitioner. F.eks. kan 2 ha været ændret til 1-3 ha. Dette gælder også for større indsatser som f.eks. for storken, hvor der i udkastet til planerne stod "indsats for hydrologi på 400 ha" til nu "indsats for hydrologi, hvor det er muligt". Sætninger som "Arealudvidelserne skal så vidt muligt ske i tilknytning til særligt artsrige forekomster" er slettet og giver råderum til kommunes planlægning.

Der kan ifølge det generelle høringsnotat fortsat forekomme planer med indsats planlagt udenfor områdets afgrænsning!

Der synes forsat at være foreslået indsatser, som kan være svære at se finansierede med de nuværende kendte virkemidler. F.eks. etablering af habitatnaturtyper på driftsarealer. Hvis det er en forudsætning, at der inddrages omdriftsarealer for, at målet kan nås, ser det ud til, at indsatsen ofte er blødt op og specifikke målangivelser i ha eller antal fjernet. "Arealet med overdrev søges øget med i størrelsesordenen 10 ha og søges sammenkædet ved indførelse af hensigtsmæssig drift på potentielle arealer" er ændret til "Arealet med overdrev søges øget og sammenkædet ved indførelse af hensigtsmæssig drift på potentielle arealer". Det understreges, at målet i 1. planperiode er at stoppe tilbagegangen, samt at indsatsen skal være igangsat i 1. planperiode, men at naturtilstanden ikke skal være nået.

Virkemidler

Myndighederne er forpligtet af planen og **skal** sikre den nødvendige gennemførelse ved frivillighed eller vha. naturbeskyttelsesloven mod erstatning:

Er denne indsats nødvendig for at kunne realisere Natura 2000-planen, og kan der ikke indgås en rimelig aftale med ejeren herom, skal kommunalbestyrelsen pålægge ejeren af ejendommen den drift mv., som er nødvendig for at realisere planen (generelle noter).

Det skal hertil understreges, at der forsat kan være planer, hvor bl.a. de "naturgivne forhold" medfører, at indsatsen skal ske på helt specifikke arealer for at sikre målopfyldelse. Det er så bare blevet endnu vanskeligere at opdag!

Det er uklart, hvilken erstatning der gives, og hvordan den udmåles. Naturstyrelsen påpeger, at muligheden for anvendelse af Naturbeskyttelsesloven til at pålægge lodsejere en konkret drift, har været gældende længe, men der er meget begrænsede erfaringer med egentlige erstatningssager.

Naturstyrelsen vurderer, at kommunerne har evnen og kompetencen til at vurdere, hvilke indsatser er nødvendige, og hvordan indsatsen skal udføres.

Kommunerne skal således finde arealer, hvor de "naturgivne forhold" muliggør udvidelse (f.eks. fugtigbundsforhold og måske frøpulje?), anvende nødvendige og specifikke indsatser mod invasive arter som f.eks. mink og vælge de bedste virkemidler.

Der er dog forsat visse uafklarede punkter i forbindelse med gennemførelse af indsatsen. F.eks. *Naturstyrelsen kan ikke afvise, at en retablering af den tidligere højmoser i et eller andet omfang vil kunne påvirke arealer uden for N2000 området. Dette må afklares i forbindelse med gennemførelse af en forundersøgelse af projektet i forbindelse med den kommende handleplanlægning. Vedr. økonomien i dette henvises til det generelle høringsnotat.*

Målsætning

Det er præciseret, at kommunerne måles på, om indsatsen er gjort, og ikke om bevaringsstatus er gunstig. Dette har medført rettelser som f.eks. *"Arealet med surt overdrev øges i første planperiode med ca. 10 ha" til "Arealet med surt overdrev øges med i størrelsesordenen 5- 15 ha"*. Ændringerne medfører videre rammer for målopfyldelse.

Den samlede indsats

Indsatsen i de enkelte planer er tilsyneladende rettet lidt til og blødt op, men den overordnede indsats for pleje er uændret. I den nationale plan er der kun sket en opblødning af indsatsen for vandstandsændringer fra 15.000 til 14.000-16.000 ha. Formuleringerne i sigtelinjebeskrivelserne er heller ikke ændret.

Det betyder, at indsatsen samlet set er den samme, men at det er blevet endnu vanskeligere at gennemskue, hvor indsatserne skal gennemføres.

Økonomi

Naturstyrelsen har noteret sig den generelle bekymring vedrørende økonomien og tilstræbt at afstemme de endelige planer, så den politisk besluttede økonomiske ramme (på 1,8 mio. kr.) og den definerede indsats i planerne passer sammen. Det anføres, at barrierer som f.eks. uvilje mod at indgå aftaler skal evalueres løbende, men der er i mange høringssvar allerede peget på, at virkemidlerne er utilstrækkeligt kompenseret og ikke attraktive nok. Videncentret er bekymret for, om man i tilstrækkelig grad kan nå at evaluere de igangsatte ordninger og igangsætte nye ordninger inden 2015.

Øvrige punkter

Kvælstofdepositionsindsatsen vurderes tilstrækkelig til at imødegå truslen fra kvælstofdepositionen i medfør af skærpelsen af husdyrgodkendelsesloven.

Det generelle høringsnotat henviser til muligheden for at indgå aftaler, såfremt ændret arealanvendelse er nødvendig for at opnå målene. I notatet bekræftes bekymring af, om udvidelserne af naturarealerne kan give yderligere restriktioner og retspraksis. F.eks. anføres det: *I forhold til spørgsmålet om udvidelse af naturtyper kan det ikke udelukkes, at en indsats, som i overensstemmelse med planens retningslinjer udvider naturtyper, kan få betydning for den eksisterende drift af umiddelbart tilstødende arealer. Indebærer udvidelsen, at den eksisterende drift af tilstødende arealer skal ændres, og kan der ikke indgås en frivillig aftale herom, vil det kunne udløse erstatning efter ovennævnte regler.*